

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Римське приватне право
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий інститут права. Кафедра міжнародного, європейського права та порівняльного правознавства
Розробник(и)	Маланчук Тетяна Василівна
Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл
Тривалість вивчення навчальної дисципліни	один семестр
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год. Для денної форми навчання 50 год. становить контактна робота з викладачем (26 год. лекцій, 24 год. практичних занять), 100 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна для освітньої програми "Міжнародне право"
Передумови для вивчення дисципліни	Передумови для вивчення відсутні
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів здатності до розуміння загальнотеоретичних положень римської й сучасної цивілістики для їх використання у галузях сімейних, речових, зобов'язальних, спадкових та інших цивільно-правових відносин.

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Поняття, предмет та система римського цивільного права. Джерела римського права

Поняття та предмет вивчення курсу римського цивільного права. Значення римського права. Виникнення римського права та основні етапи його розвитку. Поділ римського права на право публічне (*ius publicum*) і право приватне (*ius privatum*). Характеристика римського приватного права. Основні системи римського приватного права: цивільне право (*ius civile*), право народів (*ius gentium*), преторське право (*ius praetorium*). Рецепція римського приватного права: поняття та сутність. Її передумови та наслідки. Вплив римського права на формування національного права України. Поняття та види джерел римського цивільного права. Джерела пізнання римського цивільного права. Джерела правоутворення. Звичай та звичаєве право. Закони XII таблиць. Постанови народних зборів. Діяльність римських юристів та її форми. Закон про цитування. Постанови сенату (сенатусконсульти). Едикти магистратів. Поняття і кодифікація преторського едикту. Імператорські конституції, їх види. Кодифікація Юстиніана (*Corpus iuris civilis*).

Тема 2 Суб'єкти римського цивільного права

Поняття особи (суб'єкта права). Поняття правоздатності та дієздатності. Правоздатність фізичних осіб. Зміст правоздатності. Виникнення правоздатності. Втрата та обмеження правоздатності (*capitis deminutio*). Поняття громадянської честі. Позбавлення громадянської честі. Поділ населення Риму за правовим статусом. Правовий статус римських громадян. Правовий статус латинів та перегринів. Правове становище рабів та вільновідпущеників. Правовий статус колонів. Поняття, ознаки і види юридичної особи. Виникнення та припинення юридичних осіб. Правоздатність і дієздатність юридичних осіб.

Тема 3 Сімейні та шлюбні відносини

Сім'я у римському праві. Поняття та види споріднення: агнатське та когнатське. Визначення спорідненості за лініями і ступенями. Шлюб: поняття та види (*cum manu, sine manu*). Умови укладення шлюбу. Способи укладення і припинення шлюбу. Конкубінат: поняття та правові наслідки. Особисті та майнові відносини подружжя. Зміст батьківської влади. Встановлення батьківської влади. Узаконення і усиновлення. Припинення батьківської влади. Емансипація.

Тема 4 Речове право. Право володіння та його захист

Поняття та види речових прав. Співвідношення речового права та зобов'язального у римському приватному праві. Поняття та класифікація речей. Речі манципні (*res mancipi*) і речі неманципні (*res nec mancipi*). Речі тілесні і речі безтілесні. Речі рухомі і речі нерухомі. Речі, що знаходяться в обороті, і речі, вилучені з обороту. Речі родові і речі індивідуально-визначені. Речі подільні й не-подільні. Речі споживні і речі неспоживні. Речі прості й складні. Плоди. Доходи. Майно. Поняття володіння. Поняття держання. Види володіння. Володіння законне і незаконне. Володіння добросовісне і володіння недобросовісне. Припинення володіння. Захист володіння. Посесорний захист. Петиторний захист. Види преторських інтердиктів, спрямованих на захист володіння.

Тема 5 Право власності: поняття, зміст, способи та форми захисту. Права на чужі речі

Поняття власності. Розвиток інституту права власності у Римі. «Dominium» та «proprietas». Зміст права власності. Види права власності: квіритська, бонітарна, провінційна, власність перегринів. Виникнення поняття приватної власності. Набуття права власності. Первісні і похідні способи набуття права власності. Захоплення нічийних речей. Специфікація. Набуття права власності за давністю володіння. З'єднання та змішування. Набуття права власності за договором. Набуття права власності в порядку спадкування. Втрата права власності. Захист права власності. Речові позови захисту права власності. Віндикаційний позов. Негаторний позов. Публіціанський позов. Поняття прав на чужі речі. Поняття та види сервітутів: сервітути речові й особисті, сільські й міські. Виникнення та припинення сервітутів. Захист сервітутів. Поняття емфітевзису та суперфіцію, їх відмінність від сервітуту. Заставне право як вид права на чужу річ. Фидуціарна угода. Ручна застава. Іпотека. Виникнення заставного права. Припинення заставного права.

Тема 6 Зобов'язальне право. Договірне право

Поняття зобов'язання та його роль у цивільному обороті. Зміст зобов'язання. Підстави виникнення зобов'язань і класифікація зобов'язань. Поняття юридичних фактів, їх різновиди. Сторони в зобов'язанні. Заміна осіб у зобов'язанні. Цесія. Переведення боргу. Зобов'язання з кількома кредиторами або боржниками. Поняття і порядок виконання зобов'язання. Виконання належному кредитору й належним боржником. Час виконання. Місце виконання. Спосіб виконання. Наслідки невиконання зобов'язань. Особиста й майнова відповідальність боржника. Умови відповідальності: вина, шкода. Звільнення боржника від відповідальності. Випадок і непереборна сила. Припинення зобов'язання. Правові засоби забезпечення виконання зобов'язань. Поняття договору (contractus). Договори односторонні, двосторонні та синалагматичні. Умови дійсності договорів. Зміст договору. Тлумачення договору. Укладення договору. Представництво. Окремі види договірних зобов'язань. Вербальні договори: стипуляція. Літеральні договори: прибутково-видаткові книги, синграфи, хірографи. Реальні договори: договір позики (mutuum), договір позички (commodatum), договір схову (depositum), договір застави (pignus). Консенсуальні договори: купівля-продаж, договір найму (речей, послуг, роботи), договір доручення, договір товариства. Безіменні контракти. Пакти, їх види.

Тема 7 Позадоговірні зобов'язання

Поняття зобов'язань ніби з договорів. Зобов'язання, що виникають із безпідставного збагачення. Кондикція, її види. Позов про стягнення оплаченого неіснуючого боргу. Позов про повернення наданого, мета якого не здійснилася. Позов про повернення викраденого. Позов про повернення одержаного несправедливо або на неправильній підставі. Ведення чужих справ без доручення. Необхідні умови та правові наслідки. Деліктні зобов'язання. Поняття й підстави виникнення приватних деліктів (delictum). Окремі види деліктів: особиста образа, крадіжка, неправомірне знищення або пошкодження чужих речей, пограбування.

Тема 8 Спадкове право

Основні поняття спадкового права. Історія виникнення й розвитку спадкового права. Універсальне та сингулярне спадкоємство. Спадкодавець і спадкоємець. Спадкове майно. Спадкування за заповітом. Порядок укладення заповіту та його форма. Умови дійсності заповіту. Зміст заповіту. Спадкоємці за заповітом. Право на обов'язкову частку. Коло осіб, що мають право на обов'язкову частку. Спадкування за законом. Випадки спадкування за законом. Коло спадкування за законом. Спадкування за правом представлення. Поняття відкриття спадщини. Необхідні дії для прийняття спадщини. Поняття і види легатів. Поняття фідейкомісу. Захист спадкових прав.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	визначати предмет римського приватного права (коло суспільних відносин, що ним регулювалися); джерела римського приватного права, тобто форми правотворення в Стародавньому Римі; способи здійснення і захисту цивільних прав; суб'єкти (особи) римського приватного права; сімейні правовідносини; речове право (особливо право власності, володіння, сервітути); спадкове право, загальне вчення про зобов'язання і договори; деліктні зобов'язання (зобов'язання, що виникають з правопорушення) і квазі - делікти.
РН2	правильно тлумачити джерела римського приватного права, норми приватного права; виявляти відмінності між характерними для римського права близькими за предметом регулювання, але не однаковими за змістом такими правовими поняттями як "володіння", право володіння, право власності, права на чужі речі (сервітути) тощо; розмежовувати договірні й позадоговірні зобов'язання; оцінювати досягнення римської юриспруденції щодо вчення про зобов'язання.
РН3	аналізувати основні положення римського приватного права, визначати загальні та специфічні риси інститутів приватного права, віднаходити паралелі та відмінності з чинним цивільним правом України та правом інших країн.
РН4	виділяти характерні для римського права такі форми правотворення, що не властиві для права України; порівнювати форми цивільного процесу в Римі з процесуальною регламентацією цивільних справ у судах України; критично оцінювати категорії, принципи, інститути римського приватного права.
РН5	вільно оперувати юридичними поняттями, термінами римського приватного права; визначати межі можливого використання набутих знань із римського приватного права у процесі сучасного правотворення.

8. Види навчальних занять

Тема 1. Поняття, предмет та система римського цивільного права. Джерела римського права

Лк1 "Поняття, предмет та система римського цивільного права" (денна)

Поняття та предмет вивчення курсу римського цивільного права. Значення римського права. Виникнення римського права та основні етапи його розвитку. Поділ римського права на право публічне (*ius publicum*) і право приватне (*ius privatum*). Характеристика римського приватного права. Основні системи римського приватного права: цивільне право (*ius civile*), право народів (*ius gentium*), преторське право (*ius praetorium*). Рецепція римського приватного права: поняття та сутність. Її передумови та наслідки. Вплив римського права на формування національного права України.

Лк2 "Джерела римського права" (денна)

Поняття та види джерел римського цивільного права. Джерела пізнання римського цивільного права. Джерела правоутворення. Звичай та звичаєве право. Закони XII таблиць. Постанови народних зборів. Діяльність римських юристів та її форми. Закон про цитування. Постанови сенату(сенатусконсульти). Едикти магістратів. Поняття і кодифікація преторського едикту. Імператорські конституції, їх види. Кодифікація Юстиніана(*Corpus iuris civilis*).

СЗ1 "Поняття, предмет та система римського цивільного права" (денна)

Поняття та предмет вивчення курсу римського цивільного права. Значення римського права. Виникнення римського права та основні етапи його розвитку. Поділ римського права на право публічне (*ius publicum*) і право приватне (*ius privatum*). Характеристика римського приватного права. Основні системи римського приватного права: цивільне право (*ius civile*), право народів (*ius gentium*), преторське право (*ius praetorium*). Рецепція римського приватного права: поняття та сутність. Її передумови та наслідки. Вплив римського права на формування національного права України.

СЗ2 "Джерела римського права" (денна)

Поняття та види джерел римського цивільного права. Джерела пізнання римського цивільного права. Джерела правоутворення. Звичай та звичаєве право. Закони XII таблиць. Постанови народних зборів. Діяльність римських юристів та її форми. Закон про цитування. Постанови сенату(сенатусконсульти). Едикти магістратів. Поняття і кодифікація преторського едикту. Імператорські конституції, їх види. Кодифікація Юстиніана(*Corpus iuris civilis*).

Тема 2. Суб'єкти римського цивільного права

Лк3 "Суб'єкти римського цивільного права" (денна)

Поняття особи (суб'єкта права). Поняття правоздатності та дієздатності. Правоздатність фізичних осіб. Зміст правоздатності. Виникнення правоздатності. Втрата та обмеження правоздатності (*capitis deminutio*). Поняття громадянської честі. Позбавлення громадянської честі. Поділ населення Риму за правовим статусом. Правовий статус римських громадян. Правовий статус латинів та перегринів. Правове становище рабів та вільновідпущеників. Правовий статус колонів. Поняття, ознаки і види юридичної особи. Виникнення та припинення юридичних осіб. Правоздатність і дієздатність юридичних осіб.

СЗЗ "Суб'єкти римського цивільного права" (денна)

Поняття особи (суб'єкта права). Поняття правоздатності та дієздатності. Правоздатність фізичних осіб. Зміст правоздатності. Виникнення правоздатності. Втрата та обмеження правоздатності (*capitis deminutio*). Поняття громадянської честі. Позбавлення громадянської честі.

Тема 3. Сімейні та шлюбні відносини

Лк4 "Сімейні та шлюбні відносини" (денна)

Сім'я у римському праві. Поняття та види споріднення: агнатське та когнатське. Визначення спорідненості за лініями і ступенями. Шлюб: поняття та види (*cum manu, sine manu*). Умови укладення шлюбу. Способи укладення і припинення шлюбу. Конкубінат: поняття та правові наслідки. Особисті та майнові відносини подружжя. Зміст батьківської влади. Встановлення батьківської влади. Узаконення і усиновлення. Припинення батьківської влади. Емансипація.

СЗ4 "Сімейні та шлюбні відносини" (денна)

Сім'я у римському праві. Поняття та види споріднення: агнатське та когнатське. Визначення спорідненості за лініями і ступенями. Шлюб: поняття та види (*cum manu, sine manu*). Умови укладення шлюбу. Способи укладення і припинення шлюбу.

Тема 4. Речове право. Право володіння та його захист

Лк5 "Речове право" (денна)

Поняття та види речових прав. Співвідношення речового права та зобов'язального у римському приватному праві. Поняття та класифікація речей. Речі манципні (*res mancipi*) і речі неманципні (*res nec mancipi*). Речі тілесні і речі безтілесні. Речі рухомі і речі нерухомі. Речі, що знаходяться в обороті, і речі, вилучені з обороту. Речі родові і речі індивідуально-визначені. Речі подільні й не-подільні. Речі споживні і речі неспоживні. Речі прості й складні. Плоди. Доходи. Майно.

Лк6 "Право володіння та його захист" (денна)

Поняття володіння. Поняття держання. Види володіння. Володіння законне і незаконне. Володіння добросовісне і володіння недобросовісне. Припинення володіння. Захист володіння. Посесорний захист. Петиторний захист. Види преторських інтердиктів, спрямованих на захист володіння.

СЗ5 "Речове право" (денна)

Поняття та види речових прав. Співвідношення речового права та зобов'язального у римському приватному праві. Поняття та класифікація речей. Речі манципні (*res mancipi*) і речі неманципні (*res nec mancipi*). Речі тілесні і речі безтілесні. Речі рухомі і речі нерухомі. Речі, що знаходяться в обороті, і речі, вилучені з обороту. Речі родові і речі індивідуально-визначені. Речі подільні й не-подільні. Речі споживні і речі неспоживні. Речі прості й складні. Плоди. Доходи. Майно.

С36 "Право володіння та його захист" (денна)

Поняття володіння. Поняття держання. Види володіння. Володіння законне і незаконне. Володіння добросовісне і володіння недобросовісне. Припинення володіння. Захист володіння. Посесорний захист. Петиторний захист. Види преторських інтердиктів, спрямованих на захист володіння.

Тема 5. Право власності: поняття, зміст, способи та форми захисту. Права на чужі речі

Лк7 "Право власності: поняття, зміст, способи та форми захисту" (денна)

Поняття власності. Розвиток інституту права власності у Римі. «Dominium» та «proprietas». Зміст права власності. Види права власності: квіритська, бонітарна, провінційна, власність перегрівів. Виникнення поняття приватної власності. Набуття права власності. Первісні і похідні способи набуття права власності. Захоплення нічийних речей. Специфікація. Набуття права власності за давністю володіння. З'єднання та змішування. Набуття права власності за договором. Набуття права власності в порядку спадкування. Втрата права власності. Захист права власності. Речові позови захисту права власності. Віндикаційний позов. Негаторний позов. Публіціанський позов.

Лк8 "Права на чужі речі" (денна)

Поняття прав на чужі речі. Поняття та види сервітутів: сервітути речові й особисті, сільські й міські. Виникнення та припинення сервітутів. Захист сервітутів. Поняття емфітевзису та суперфіцію, їх відмінність від сервітуту. Заставне право як вид права на чужу річ. Фидуціарна угода. Ручна застава. Іпотека. Виникнення заставного права. Припинення заставного права.

С37 "Право власності: поняття, зміст, способи та форми захисту" (денна)

Поняття власності. Розвиток інституту права власності у Римі. «Dominium» та «proprietas». Зміст права власності. Види права власності: квіритська, бонітарна, провінційна, власність перегрівів. Виникнення поняття приватної власності. Набуття права власності. Первісні і похідні способи набуття права власності. Захоплення нічийних речей. Специфікація. Набуття права власності за давністю володіння. З'єднання та змішування. Набуття права власності за договором. Набуття права власності в порядку спадкування. Втрата права власності. Захист права власності. Речові позови захисту права власності. Віндикаційний позов. Негаторний позов. Публіціанський позов.

С38 "Права на чужі речі" (денна)

Поняття прав на чужі речі. Поняття та види сервітутів: сервітути речові й особисті, сільські й міські. Виникнення та припинення сервітутів. Захист сервітутів. Поняття емфітевзису та суперфіцію, їх відмінність від сервітуту. Заставне право як вид права на чужу річ. Фидуціарна угода. Ручна застава. Іпотека. Виникнення заставного права. Припинення заставного права.

Тема 6. Zobov'язальне право. Договірне право

Лк9 "Зобов'язальне право" (денна)

Поняття зобов'язання та його роль у цивільному обороті. Зміст зобов'язання. Підстави виникнення зобов'язань і класифікація зобов'язань. Поняття юридичних фактів, їх різновиди. Сторони в зобов'язанні. Заміна осіб у зобов'язанні. Цесія. Переведення боргу. Зобов'язання з кількома кредиторами або боржниками. Поняття і порядок виконання зобов'язання. Виконання належному кредитору й належним боржником. Час виконання. Місце виконання. Спосіб виконання. Наслідки невиконання зобов'язань. Особиста й майнова відповідальність боржника. Умови відповідальності: вина, шкода. Звільнення боржника від відповідальності. Випадок і непереборна сила. Припинення зобов'язання. Правові засоби забезпечення виконання зобов'язань.

Лк10 "Договірне право" (денна)

Поняття договору (contractus). Договори односторонні, двосторонні та синалагматичні. Умови дійсності договорів. Зміст договору. Тлумачення договору. Укладення договору. Представництво. Окремі види договірних зобов'язань. Вербальні договори: стипуляція. Літеральні договори: прибутково-видаткові книги, синграфи, хірографи. Реальні договори: договір позики (mutuum), договір позички (commodatum), договір схову (cdepositum), договір застави (pignus). Консенсуальні договори: купівля-продаж, договір найму (речей, послуг, роботи), договір доручення, договір товариства. Безіменні контракти. Пакти, їх види.

СЗ9 "Зобов'язальне право" (денна)

Поняття зобов'язання та його роль у цивільному обороті. Зміст зобов'язання. Підстави виникнення зобов'язань і класифікація зобов'язань. Поняття юридичних фактів, їх різновиди. Сторони в зобов'язанні. Заміна осіб у зобов'язанні. Цесія. Переведення боргу. Зобов'язання з кількома кредиторами або боржниками. Поняття і порядок виконання зобов'язання. Виконання належному кредитору й належним боржником. Час виконання. Місце виконання. Спосіб виконання. Наслідки невиконання зобов'язань. Особиста й майнова відповідальність боржника. Умови відповідальності: вина, шкода. Звільнення боржника від відповідальності. Випадок і непереборна сила. Припинення зобов'язання. Правові засоби забезпечення виконання зобов'язань.

СЗ10 "Договірне право" (денна)

Поняття договору (contractus). Договори односторонні, двосторонні та синалагматичні. Умови дійсності договорів. Зміст договору. Тлумачення договору. Укладення договору. Представництво. Окремі види договірних зобов'язань. Вербальні договори: стипуляція. Літеральні договори: прибутково-видаткові книги, синграфи, хірографи. Реальні договори: договір позики (mutuum), договір позички (commodatum), договір схову (cdepositum), договір застави (pignus). Консенсуальні договори: купівля-продаж, договір найму (речей, послуг, роботи), договір доручення, договір товариства. Безіменні контракти. Пакти, їх види.

Тема 7. Позадоговірні зобов'язання

Лк11 "Позадовісні зобов'язання" (денна)

Поняття зобов'язань ніби з договорів. Зобов'язання, що виникають із безпідставного збагачення. Кондикція, її види. Позов про стягнення оплаченого неіснуючого боргу. Позов про повернення наданого, мета якого не здійснилася. Позов про повернення викраденого. Позов про повернення одержаного несправедливо або на неправильній підставі. Ведення чужих справ без доручення. Необхідні умови та правові наслідки. Деліктні зобов'язання. Поняття й підстави виникнення приватних деліктів (delictum). Окремі види деліктів: особиста образа, крадіжка, неправомірне знищення або пошкодження чужих речей, пограбування.

СЗ11 "Позадовісні зобов'язання" (денна)

Поняття зобов'язань ніби з договорів. Зобов'язання, що виникають із безпідставного збагачення. Кондикція, її види. Позов про стягнення оплаченого неіснуючого боргу. Позов про повернення наданого, мета якого не здійснилася. Позов про повернення викраденого. Позов про повернення одержаного несправедливо або на неправильній підставі.

Тема 8. Спадкове право

Лк12 "Спадкове право" (денна)

Основні поняття спадкового права. Історія виникнення й розвитку спадкового права. Універсальне та сингулярне спадкоємство. Спадкодавець і спадкоємець. Спадкове майно. Спадкування за заповітом. Порядок укладення заповіту та його форма. Умови дійсності заповіту. Зміст заповіту. Спадкоємці за заповітом. Право на обов'язкову частку. Коло осіб, що мають право на обов'язкову частку. Спадкування за законом. Випадки спадкування за законом. Коло спадкування за законом. Спадкування за правом представлення.

Лк13 "Спадкове право" (денна)

Поняття відкриття спадщини. Необхідні дії для прийняття спадщини. Поняття і види легатів. Поняття фідейкомісу. Захист спадкових прав.

СЗ12 "Спадкове право" (денна)

Основні поняття спадкового права. Історія виникнення й розвитку спадкового права. Універсальне та сингулярне спадкоємство. Спадкодавець і спадкоємець. Спадкове майно. Спадкування за заповітом. Порядок укладення заповіту та його форма. Умови дійсності заповіту. Зміст заповіту. Спадкоємці за заповітом. Право на обов'язкову частку. Коло осіб, що мають право на обов'язкову частку.

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Лекційне навчання
МН2	Кейс-орієнтоване навчання
МН3	Самостійне навчання
МН4	Електронне навчання

Лекції надають студентам можливість освоїти матеріал, що є основою для самостійного навчання здобувачів вищої освіти. Лекції доповнюються семінарськими/практичними заняттями, що надають студентам можливість застосовувати теоретичні знання на практичних прикладах. Кейс-орієнтоване навчання передбачає визначення та вирішення студентами конкретних проблематичних ситуацій на основі реальних кейсів. Самостійному навчанню сприятиме підготовка до лекцій, семінарських/практичних занять, підготовка презентацій, доповідей, рефератів, повідомлень і т.ін.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Інтерактивні лекції
НД2	Аналіз та обговорення кейсів (навчальних/практичних/науково-дослідних)
НД3	Електронне навчання на платформі МІХ
НД4	Підготовка до семінарського заняття

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
Виконання задовольняє мінімальним критеріям	3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$21 \leq RD < 59$
Можливе одноразове повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 20$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
--	----------------	----------------	-------------------

<p>МФО1 Захист презентацій та рефератів</p>	<p>Презентація – це набір картинок-слайдів на певну тему, який зберігається у файлі спеціального формату. Кожен слайд може містити довільну текстову, графічну та відеоінформацію, анімацію, звук, графіки, табличні й інші матеріали. Реферат — доповідь на задану тему, зроблена на основі критичного огляду відповідних джерел інформації (наукових праць, літератури на тему).</p>	<p>Кожне семінарське заняття відповідно до розкладу</p>	<p>обговорення та коментарі на семінарському занятті</p>
<p>МФО2 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами</p>	<p>Лектор ставить проблему перед студентами і особисто допомагає їм самостійно працювати в напрямку її розв'язання, консультує в поетапному пошуку рішення.</p>	<p>Протягом лекційних занять відповідно до розкладу</p>	<p>Оцінювання активності під час заняття</p>
<p>МФО3 Дискусії у фокус-групах</p>	<p>Фокус-група — неформалізоване групове обговорення з певної проблематики</p>	<p>лекційні заняття відповідно до розкладу</p>	<p>висновки та підсумки після обговорення, обговорення в чаті групи, оцінювання питань для обговорення на платформі MUX</p>
<p>МФО4 Надання зворотного зв'язку про результати перевірки навчальних досягнень здобувачів за матеріалом, що вивчається</p>	<p>Відстеження опанування навчального матеріалу студентами з метою співвіднести навчальні досягнення з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>перевірка та оцінювання виконаних завдань на платформі MUX, індивідуальні коментарі та рекомендації</p>

<p>МФО5 Розв'язування ситуаційних завдань (кейсів)</p>	<p>Умови ситуаційних вправ і запитання до них студентам надає викладач. Над ситуаційними вправами студенти можуть працювати як індивідуально, так і в міні-групах. Під час роботи над розв'язанням ситуаційної вправи студенти виступають активною і повністю самостійно діючою стороною, а викладач - у ролі модератора або консультанта для вирішення специфічних питань. Центральною метою кожної ситуаційної вправи є стимулювання розвитку здатності приймати рішення.</p>	<p>Відповідно до завдань, передбачених для виконання на семінарських/практичних заняттях</p>	<p>Оцінювання виконаних завдань на платформі МІХ та оцінка за активність на семінарському/практичному занятті</p>
--	---	--	---

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
<p>МСО1 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист)</p>	<p>Аналіз кейса, організація обговорення кейса, дискусії, презентації, підведення підсумків дискусії, оцінювання учасників дискусії.</p>	<p>Відповідно до номеру семінарського/практичного заняття, передбаченого робочою програмою дисципліни</p>	<p>Оцінювання та коментарі на платформі МІХ</p>
<p>МСО2 Реферат (підготовка, презентація, захист)</p>	<p>Реферат виконується у письмовій формі і може бути використаним для виголошення доповідей, підготовки наукового звіту, написання статті, а також для накопичення інформаційного фонду для подальшої дослідницької роботи.</p>	<p>Семінарські заняття за поточною темою відповідно до розкладу</p>	<p>Обговорення, коментарі, дискусії, оцінювання на платформі МІХ</p>
<p>МСО3 Підсумковий контроль: диференційний залік</p>	<p>Студент не допускається до заліку, якщо не виконав 60 % завдань з дисципліни на платформі МІХ. Для отримання загальної позитивної оцінки з дисципліни оцінка за підсумковий тест має бути не менше ніж 25 балів.</p>	<p>Дата заліку, призначена відповідно до розкладу</p>	<p>Виставлення підсумкових балів на платформі МІХ</p>

Контрольні заходи:

		Максимальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
Перший семестр вивчення		100 балів	
МСО1. Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист)		45	
	9x5	45	Ні
МСО2. Реферат (підготовка, презентація, захист)		15	
	5x3	15	Ні
МСО3. Підсумковий контроль: диференційний залік		40	
		40	Ні

У процесі вивчення дисципліни використовуються такі методи контролю: 1. Спостереження за навчальною роботою студентів (показниками є прояви в їхній поведінці ступеня уважності, старанності, розуміння запитань і завдань викладача, активності, систематичності підготовки до занять тощо). 2. Усні методи (усна відповідь, бесіда, дискусія, виступи, доповіді, повідомлення, коментування текстів, аналіз законодавства та судової практики тощо). Ці методи дають змогу орієнтуватись у мовленнєвих можливостях студентів, рівні ораторського мистецтва, логіці викладу, уміннях оперувати поняттями. Задля залучення широкого загалу студентів до сприйняття усних відповідей до рецензування усної відповіді студента у деяких випадках можуть залучатися однокласники. При цьому рецензування відповіді здійснюється за таким типовим планом: які суттєві характеристики висвітлено у виступі, а які ні; наскільки ширшою була інформація від тієї, що подавалася на лекції чи в підручнику; чи творчо опрацьовані підібрані відомості; наскільки послідовно й логічно студент виклав навчальний матеріал; оцінка якості висновків і їхньої аргументованості; якими поняттями студент володів вільно й у якому напрямі йому необхідно розвивати активний словниковий запас. 3. Письмові методи (реферати, есе, письмові звіти тощо). Ці методи дають змогу визначити логіку викладу та рівень опанування знаннями. 4. Практичні методи (виконання ситуаційних завдань, кейсів, складання проєктів документів тощо) Ці методи дають змогу визначити рівень закріплення отриманих знань, здатність до реалізації й формування навичок та вмій у конкретній ситуації, а також позитивно впливають на результативність професійної підготовки. Для допуску до підсумкового контролю знань по дисципліні необхідно набрати не менше 60% балів за виконання завдань у кожному модулі. Формою підсумкового контролю є підсумковий тест, який полягає у виконанні тестових завдань на платформі МІХ з автоматичним оцінюванням системою без участі викладача.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН2	Бібліотечні фонди
ЗН3	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Маланчук Т. В. Методичні вказівки до проведення практичних занять і самостійної роботи з навчальної дисципліни "Римське приватне право" [Текст] : для студ. спец. 293 "Міжнародне право", 081 "Право" освітньої програми "Право" денної форми навчання / Т. В. Маланчук. — Суми : СумДУ, 2020. — 38 с.
2	Mullins, Christopher W. "The Roman Republic and Empire." A Socio-Legal History of the Laws of War. Emerald Publishing Limited, 2023. pp. 39-49.
3	Johnston, David. Roman law in context. Cambridge University Press, 2022.
4	Poste, Edward. Elements of Roman law by Gaius. BoD–Books on Demand, 2023.
5	Грабинський М. Римське право як основа міжнародного права. Український часопис міжнародного права. 2023. № 2/2023. С. 25-29. DOI: https://doi.org/10.36952/uail.2023.2.25-29
Допоміжна література	
1	І.Тетарчук. Римське приватне право: навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 136с.
2	А. Пестржецкий. Об адвокатуре у римлян, во Франции и в Германии. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 150с.
3	Cotter, John, and Elaine Dewhurst. "Lessons from Roman law: EU law in England and Wales after Brexit." The Law Teacher 53.2 (2019): pp.173-188.
4	Frier, Bruce W. A casebook on the Roman law of contracts. Oxford University Press, 2021.
5	Надьон В. В. Цивільно-правовий аспект розмежування договору позички від інших видів договорів (позика, дарування, найм транспортного засобу, житла, договір прокату, комерційної концесії). Аналітично-порівняльне правознавство. Випуск 4. Ужгородський національний університет. 2022. С. 64–70. DOI: https://doi.org/10.24144/2788-6018.2021.04.11
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
1	Законодавство України – адреса доступу – https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index
2	Кабінет Міністрів України - адреса доступу - https://www.kmu.gov.ua/nparsearch
3	Президент України - адреса доступу – https://www.president.gov.ua/

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Програма навчальної дисципліни	Усього годин	Навчальна робота, аудиторних годин				Самостійна робота здобувача вищої освіти за видами, годин					
			Усього, ауд. год.	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні роботи	Усього, год.	Самостійне опрацювання матеріалу	Підготовка до практичних занять	Підготовка до лабораторних робіт	Підготовка до контрольних заходів	Виконання самостійних позааудиторних завдань
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
денна форма навчання												
1	Поняття, предмет та система римського цивільного права. Джерела римського права	10	8	4	4	0	2	1	1	0	0	0
2	Суб'єкти римського цивільного права	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
3	Сімейні та шлюбні відносини	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
4	Речове право. Право володіння та його захист	10	8	4	4	0	2	1	1	0	0	0
5	Право власності: поняття, зміст, способи та форми захисту. Права на чужі речі	10	8	4	4	0	2	1	1	0	0	0
6	Зобов'язальне право. Договірне право	10	8	4	4	0	2	1	1	0	0	0
7	Позадовірні зобов'язання	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
8	Спадкове право	7.5	6	4	2	0	1.5	1	0.5	0	0	0
Контрольні заходи												
1	диференційний залік	6	0	0	0	0	6	0	0	0	6	0
Індивідуальні завдання												
1	інші індивідуальні завдання	81.5	0	0	0	0	81.5	0	0	0	0	81.5
<i>Всього з навчальної дисципліни (денна форма навчання)</i>		<i>150</i>	<i>50</i>	<i>26</i>	<i>24</i>	<i>0</i>	<i>100</i>	<i>6.5</i>	<i>6</i>	<i>0</i>	<i>6</i>	<i>81.5</i>